

POSUDEK OPONENTA HABILITAČNÍ PRÁCE

Masarykova univerzita

Uchazeč

Mgr. Vladimír Mañas, Ph.D.

Habilitační práce

*Nicolaus Zangius: hudebník přelomu 16. a 17. století.
Na stopě neznámému*

Oponent

prof. PhDr. Petr Daněk, PhD.

Pracoviště oponenta,
instituce

Hudební a taneční fakulta, Vysoká škola múzických
umění v Bratislavě

Vladimír Mañas, Nicolaus Zangius: hudebník přelomu 16. a 17. století. Na stopě neznámému, Brno, Masarykova univerzita 2020, 206 s., četné obrazové přílohy, tabulky, faksimile dobových pramenů, Spisy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity 504. ISBN 978-80-210-9716-2.

Habilitační práce v podobě publikované monografie

Měl jsem to štěstí, že jsem mohl dlouhodobě sledovat vznik předložené práce a opakovaně diskutovat s jejím autorem o jejím obsahu a směřování. Nejsem proto až tak nezávislým či nezaujatým hodnotitelem, protože vím, kolik badatelské práce, muzikologické invence a nových zjištění se v této relativně útlé monografii skrývá. Osobně jsem před několika lety vítal rozhodnutí Vladimíra Maňase věnovat se osobnosti skladatele Nicolause Zangia, protože to bylo jméno, které se sice v muzikologické a obecně historické literatuře objevovalo, ale bez toho, aby byl jeho život a dílo zhodnoceno skutečně komplexně. Spíše se kolem této osoby objevovaly různé legendy či domněnky, které sice zajímavě zněly, neměly však často dostatečnou oporu v pramenech. Zangiovo jméno a skladby byly často uváděny pragmaticky v souvislostech dílčích a někdy i okrajových. Vladimír Mañas se pokusil o nový pohled na známé i neznámé prameny, započal výzkum Zangiovy osobnosti jakoby nanovo a v monografickém zpracování tohoto skladatele zhodnotil svoji průpravu obecně historickou, muzikologickou i interpretační. Vznikla tak jedinečná a plastická monografie, která je

zajímavá nejen obsahově, faktograficky, ale i metodologicky. Jen pro úplnost našich úvah připomínám, že se v případě Zangia jedná o skladatelskou osobnost, která žila v složité době z pohledu českých dějin zvané předbělohorské, a která patřila mezi početnou skupinu neklidně migrujících a konfesijně složitě zakotvených osobností raného novověku. Zároveň bych rád ocenil, že autor pojal Zangia opravdu monograficky, ve všech složitých aspektech doby a místa jeho působení, a že tím po dlouhých letech vytvořil v kontextu domácí muzikologie nový, moderní, původní a ucelený portrét renesančního skladatele. Napříště už bude každý badatel a samozřejmě i student píšící diplomní práci zabývající se hudební kulturou vrcholné renesance či raného baroka v Čechách a na Moravě (a vlastně v celé Střední Evropě), svoje úvahy a závěry výzkumu srovnávat s touto prací Vladimíra Maňase. Naplní se tak tři principy rétoriky, tedy *docere, delectare a movere*, což potvrzuje, že předložená práce byla spojena se správným procesem akademické kvalifikace.

Práce je napsaná čtivě, stylem, který čtenáře vtahuje i do procesu autorova objevování Nicolause Zangia jako hudebníka a skladatele prostřednictvím domácích a především zahraničních pramenů. Tento styl psaní, charakterizovaný i podtitulem knihy „Na stopě neznámému“, zcela respektuji. Je moderní, zaujme, má vnitřní dynamiku, která není až tak častá v muzikologických textech. Kniha je jasně a přehledně členěna na tři základní a dále strukturované kapitoly – osobnost, dílo, hudební aktivity, které jsou lemovány Úvodem a nezbytnou a potřebnou Bibliografií, Rejstříky a soupisem autorova známého díla. Zvláštní kapitolu pak tvoří úvaha o dalším životě Zangiova díla. Vzorově koncipovaná monografie.

Zdůrazňovat či opakovat autorova zjištění by bylo v rámci tohoto obecného hodnocení zbytečné. V obecnosti však mohu zdůraznit, že oceňuji autorovu schopnost vtáhnout do svého výkladu širokou paletu hudebních, listinných a ikonografických pramenů různé provenience a uložení (Vatikán, Gdaňsk, Berlin, Weimar, Wolfenbüttel, Vídeň, Londýn ad., a řada českých a moravských archivů a institucí). Většina známých pramenů k Zangiovi je nově a invenčně interpretována. Specifickým přínosem předložené práce je vedle toho i objevení a výklad pramenů nových, ztracených či doposud neznámých, které často dokládají to, co nás na Zangiovi především zajímá a tím jsou jeho aktivity na našem území.

Velkým přínosem práce je i její nadstandartní složka, kterou je nahrávka Zangiových *Cantiones sacrae* soubory Ensemble Versus a Capella Ornamentata v podobě přiloženého

CD. Dokládá autorovu schopnost dovést svůj výzkum až do podoby znějící hudby, což je zvláště při výzkumu starších stylových období velmi cenné.

Na základě výše uvedeného doporučuji, aby předložená práce byla vědeckou radou Filozofické fakulty Masarykovy univerzity přijata jako součást habilitačního řízení a aby byl na jejím základě Vladimíru Maňasovi udělen akademický titul „docent“.

Závěr

Habilitační práce Mgr. Vladimíra Maňase, Ph.D. *Nicolaus Zangius: hudebník přelomu 16. a 17. století. Na stopě neznámému* splňuje požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru muzikologie.

V Praze, 9.3. 2022

prof. PhDr. Petr Daněk, PhD.

Severozápadní V/477/20
141 00 Praha 4
petr.danek@volny.cz

Dotaz oponenta k obhajobě habilitační práce

- Podařilo se Vám od doby dokončení a publikování práce zjistit některé nové skutečnosti k životu či tvorbě Nicolause Zangia? Zvláště by mě zajímala Vaše interpretace jeho působení v souvislosti s pražským dvorem císaře Rudolfa II.